

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради академії
(протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.)

Голова В.Є. Бенера

Введено в дію наказом ректора
№ 125 від 01 вересня 2021 р.

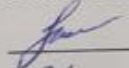
Ректор А.М. Ломакович

ПОЛОЖЕННЯ

про проведення практики здобувачів вищої освіти
Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

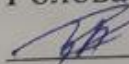
ПОГОДЖЕНО

Голова студентського самоврядування

 І. Шманько
«31» 08 2021 р.

ПОГОДЖЕНО

Голова профспілкової організації студентів

 А. Заблоцький
«31» 08 2021 р.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 р., Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07. 2014 р.; Положення про проведення практики студентів ВНЗ України від 08.04.1993 № 93 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міносвіти № 351 від 20.12.1994 р.); листів Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 р. № 1/9-93 «Про практичну підготовку студентів»; Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні» № 1013/2005 від 04.07.2005 р.; рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році.

1.2 Практична підготовка здійснюється відповідно до законодавства, в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладачів кафедр та фахівця від баз практики.

1.3 Організація практичної підготовки в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка (далі — Академія) регламентується даним Положенням.

1.4 У Положенні розглядаються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків усіх видів практики здобувачів вищої освіти усіх спеціальностей в Академії.

1.5 Академія розробляє і затверджує документи, що регламентують організацію практичного навчання здобувачів вищої освіти з урахуванням специфіки їх підготовки.

1.6 Заходи, пов'язані з організацією практики, визначаються наказом ректора.

II. МЕТА, ВИДИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИКИ

2.1 Практика здобувачів вищої освіти Академії є невід'ємною складовою освітньої програми підготовки фахівців. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь за відповідною спеціальністю.

2.2 Метою практики є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них на базі одержаних в Академії знань, професійних умінь, навичок і компетентностей для прийняття самостійних рішень у конкретних умовах роботи; сприяння підготовці фахівців, які були б спроможними самостійно реалізовувати освітні, виховні та інші завдання в процесі здійснення професійної діяльності у галуззі діяльності відповідно до здобутої кваліфікації; оволодіння сучасними методами і формами діяльності, новими прогресивними технологіями; виховання потреби

систематично поновлювати свої знання для підтримання власної конкурентоспроможності на сучасному ринку праці.

2.3 Практика здобувачів вищої освіти передбачає безперервність і послідовність її проведення при одержанні практичних знань і вмінь відповідно до ступенів вищої освіти: «бакалавр», «магістр» та освітньо-наукового ступеня «доктор філософії».

2.4 Види, обсяги та терміни практик визначаються освітньою програмою підготовки фахівців, що відображається відповідно у навчальних планах і графіках навчального процесу. Зміст практики визначається її програмою.

2.5 Залежно від мети та завдань визначають такі види практики:

- **навчальна** (навчально-польова, пленер, загально-екологічна, ландшафтно-екологічна практика із збереження біорізноманіття, практика на підприємствах та установах, практика у соціальних закладах, фольклорна, діалектологічна, пропедевтична (ознайомлювальна) практика, практика з удосконалення умінь і навичок з обробки матеріалів, археологічна, історико-краєзнавча, обчислювальна, навчально-ознайомлювальна, практика з виховної роботи, психодіагностична практика, психокорекційна практика, психоконсультативна практика);

- **виробнича** (педагогічна практика в літніх оздоровчих таборах, педагогічна практика в літніх мовних таборах, літня психолого-педагогічна практика, навчальна практика (у соціальних закладах та установах), навчально-педагогічна практика (пробні уроки в школі), навчально-педагогічна практика в групах раннього та дошкільного віку; практика в природоохоронних (сільськогосподарських) промислових установах та підприємствах, літня педагогічна практика, навчально-педагогічна практика (спостереження та пробні уроки в початковій школі)).

2.6 Завдання навчальної практики – ознайомити здобувачів вищої освіти зі специфікою майбутньої професії, сформувати первинні професійні уміння, навички, компетентності із дисциплін загальної та професійної підготовки. Навчальна практика здобувачів вищої освіти залежно від спеціальності проводиться в структурних підрозділах Академії (лабораторії, кабінети, комп'ютерні класи, навчально-виробничі майстерні тощо), в організаціях, на підприємствах відповідного профілю на основі договорів з базами практики, а також може проходити за розробленими маршрутами у вигляді екскурсій, експедицій на території України з подальшою обробкою результатів у структурних підрозділах Академії.

2.6.1 *Навчально-польова практика* проводиться в літній період у природних екосистемах і необхідна для поглиблення знань, отриманих у процесі вивчення теоретичних курсів з екології, біології, зоології, генетики, основ природознавства тощо; набуття необхідних умінь і навичок практичної роботи з атласами, картами, глобусом, метеорологічними приладами, колекціями та гербарними матеріалами. Програмами усіх видів польової практики передбачено виконання практичних робіт, що доповнюють програми відповідних теоретичних курсів. Практика включає в себе оглядові екскурсії в природу та

ознайомлення здобувачів вищої освіти із сучасними методами дослідження флори і фауни.

2.6.2 *Пленер* має на меті удосконалення навиків малюнку та живопису і декоративно-прикладної діяльності здобувачів вищої освіти. В процесі пленерної практики здобувачі вищої освіти засвоюють практичні навички малювання та живопису з натури рослин, дерев, архітектурних споруд, пейзажів, декоративного оздоблення предметів ужиткового характеру, декоративно-оформлювального оздоблення стендів, навчальних кабінетів, створення таблиць, навчальних посібників тощо.

2.6.3 *Навчальна загально-екологічна практика* є невід'ємною складовою навчального процесу підготовки екологів. Здобувачі вищої освіти спеціальності Екологія приступають до проходження практики, маючи знання про головні закономірності функціонування літосфери, атмосфери, гідросфери, педосфери та біосфери, про головні екологічні закономірності, про глобальні екологічні проблеми та шляхи їх вирішення. Ці знання забезпечуються фундаментальними дисциплінами, які викладаються протягом першого року підготовки екологів. Метою загальноекологічної практики є формування, закріплення та актуалізація вмінь здобувачів вищої освіти щодо визначення екологічного стану території на підставі комплексного аналізу особливостей та закономірностей стану компонентів довкілля. Практика побудована таким чином, щоб висвітлити дію головних природних та антропогенних факторів на формування екологічного стану території польових досліджень.

2.6.4 Під час *навчальної ландшафтно-екологічної практики* здобувачі вищої освіти вивчають екологічний стан природних та антропогенних ландшафтів у польових умовах з метою дослідження та визначення його закономірностей і ступеню впливу на формування екологічного стану довкілля з різною ландшафтною (ландшафтно-екологічною) структурою.

Мета навчальної ландшафтно-екологічної практики – формування знань та навичок, необхідних для дослідження та картографування екологічного стану окремих ландшафтів, характерних для території нашого регіону (району), джерел негативного впливу на них, ступеню їх антропогенного перетворення та його екологічних наслідків, формування здібностей обґрунтування шляхів поліпшення стану навколишнього природного середовища, виконання конкретного наукового дослідження з актуальної екологічної тематики.

2.6.5 Метою *фольклорної практики* є збереження фольклорної пам'яті рідного краю на основі фольклорної експедиції; визначення дійсного стану побутування фольклору у даній місцевості та встановлення причин, що впливають на деформацію фольклорної традиції. Основними завданнями практики є поглиблення і розширення знань здобувачів вищої освіти з народної творчості, відродження народних традицій та

обрядів у різних куточках країни, пробудження глибокого інтересу до історії народу, його мови, культури, побуту, нагромадження репертуару для подальшої роботи з учнями в школі.

2.6.6 **Діалектологічна практика** має на меті ознайомлення здобувачів вищої освіти із живим діалектним мовленням та із методами збирання діалектних матеріалів; закріплення теоретичних знань і переведення їх на практичний рівень застосування: збирання матеріалів для написання наукових досліджень, укладання регіональних діалектних словників тощо.

2.6.7 Мета **пропедевтичної практики (ознайомлювальної)** полягає в тому, щоб забезпечити практичне пізнання здобувачами вищої освіти закономірностей педагогічної діяльності та оволодіння її організації, розвивати вміння вирішувати конкретні навчально-виховні завдання згідно з умовами педагогічного процесу. Вона реалізується шляхом ознайомлення зі змістом і формами роботи на базі практики та виконання конкретних завдань, передбачених програмою практики.

2.6.8 Практика з **удосконалення умінь і навичок з обробки матеріалів** проводиться для здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології). Її завдання – вдосконалення практичних умінь та навичок з обробки матеріалів майбутніх вчителів технологій, сформованих на практичних заняттях в навчальних майстернях. Метою практики є розвиток творчого мислення та конструкторських здібностей, підготовка до самостійного планування, підбору об'єктів праці та проведення занять з використанням обробки матеріалів у загальноосвітній школі.

2.6.9 Метою **археологічної практики** є закріплення та поглиблення здобутих теоретичних знань, надання основних знань, навиків та умінь у науковому вивченні пам'яток різних категорій під час практичної діяльності в польових експедиційних умовах. Вона розкриває специфіку археологічних розкопок, зміст культурних решток, їх особливості і взаємозв'язок; показати можливість і принципи реконструкції різних сторін життя і діяльності первісних громад.

2.6.10. **Історико-краєзнавча практика** передбачає опрацювання історико-краєзнавчих джерел в наукових бібліотеках, архівах та музеях, зустрічі з очевидцями історичних подій, прослуховування та проведення екскурсій, виконання практичного завдання. Під час практики здобувачі вищої освіти залучаються до історико-краєзнавчого дослідженням обраних об'єктів. Закріплюються та поглиблюються здобутих теоретичних знань, формуються основні компетентності у науковому вивченні пам'яток різних категорій під час практичної діяльності в умовах роботи в музеї, архіві, дослідженні історичних пам'яток.

2.7 **Обчислювальна практика** здобувачів вищої освіти спеціальності Середня освіта (Інформатика) сприяє поглибленню теоретичних і практичних знань, придбанню і вдосконаленню професійних навичок.

Програма практики передбачає обов'язкове виконання дистанційного курсу PROMETHEUS: Word та Excel: інструменти і лайфхаки. Мета практики – напрацювати навички грамотної та кваліфікованої роботи з цими програмними додатками, що є важливим як в навчанні так і в майбутній професійній діяльності.

2.7.1 Навчально-ознайомлювальна практика є початковим етапом набуття здобувачами вищої освіти спеціальності Соціальна робота професійних знань, шлях набуття практичних умінь і навичок соціальної та соціально-педагогічної діяльності з різними категоріями дітей та молоді в закладах соціального спрямування. Вона сприяє оптимізації процесу адаптації до нових умов навчання та майбутньої професії через ознайомлення з основними напрямками роботи в організаціях, що здійснюють соціальну, соціально-педагогічну та психологічну діяльність з дітьми та молоддю, а також з особливостями професійної діяльності спеціалістів різного профілю, що працюють в цих закладах; формуванню знань про сутність соціальних проблем суспільства та шляхи їх вирішення державою; здійснення професійної діагностики придатності здобувачів вищої освіти до обраної професії.

2.7.2 Практика з виховної роботи

Головною метою даного виду педагогічної практики є підготовка спеціаліста, який міг би самостійно реалізовувати виховні завдання, пов'язані із формуванням особистості майбутнього громадянина незалежної України, що має почуття власної гідності, свідомо ставиться до обов'язків, прав і свобод людини і громадянина.

Важливість суспільної ролі вчителя зумовлюється тим, що освіта є соціальним інститутом, через який проходить кожна людина, набуваючи при цьому рис особистості, фахівця. Професійна діяльність вчителя складна і багатогранна. Він виконує функції вихователя підростаючого покоління, організовує навчальну та позаурочну діяльність учнів. Вчитель постійно зустрічається з різноманітними педагогічними ситуаціями, коли від нього вимагається вміння самостійно приймати рішення, організовувати виховний процес у дитячому колективі на основі співробітництва, співтворчості і співдіяльності. Основне призначення учителя зумовлене сучасними завданнями суспільства – максимальний розвиток кожної дитини, збереження її неповторності, розкриття її потенційних талантів і створення умов для гармонійного вдосконалення.

2.7.4. Психодіагностична практика проводиться для здобувачів вищої освіти спеціальності Психологія. Відповідно до програми практики здобувачі вищої освіти спостерігають за роботою практичних психологів ЗДО, ЗЗСО; проводять психодіагностичну роботу, ведуть щоденник, у якому фіксують зміст проведеної ним психолого-педагогічної та методичної роботи. Здобувачі вищої освіти визначають мету, завдання і зміст програми психолого-педагогічної діяльності в освітньому закладі, складають план реалізації програми психолого-педагогічної діяльності (у відповідності з типом освітнього закладу, впроваджують програми психолого-педагогічної

роботи та її узагальнюючий аналіз, складають звіт за результатами педагогічної практики.

2.7.5 Психокорекційна практика

В ході практичної роботи здобувачами проводиться індивідуальні і групові дослідження за стардатованими і проєктивними методиками, які обираються студентами самостійно у відповідності до поставленого завдання. Цілеспрямований психокорекційний вплив на піддослідного з проблемами в розвитку здійснюється через психокорекційний комплекс, який складається з чотирьох взаємопов'язаних блоків: діагностичного; корекційного; оцінкового; прогностичного.

2.7.6 Психоконсультативна практика

Метою консультативної практики є оволодіння технологіями організації та проведення психологічного консультування як провідного виду діяльності психолога, формуванні індивідуального стилю професійної діяльності. Основні завдання психоконсультативної практики: - актуалізація та ознайомлення у практичній діяльності з особливостями психоконсультативної роботи як провідного виду діяльності практичного психолога; - формування та удосконалення професійно-орієнтовних умінь та навичок; - структурування та проведення консультаційної бесіди відповідно до стадій психоконсультативної роботи; - встановлення психологічного контакту за різних умов та з різними суб'єктами психологічної роботи, організування консультаційного часу, простору; - планування стратегії надання психологічної допомоги на основі попередньо отриманого психологічного анамнезу.

2.8 Метою виробничої практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок, ознайомлення безпосередньо на підприємстві, установі з виробничим процесом, відпрацювання вмінь і навичок з спеціальності.

Педагогічна практика є важливою частиною навчально-виховного процесу, в ході якого проходить безпосереднє поєднання і реалізація теоретичних знань, що отримують здобувачі вищої освіти на заняттях, з їх практичною діяльністю в якості педагогів. Мета педагогічної практики полягає у набутті здобувачами вищої освіти практичного досвіду формування педагогічних компетентностей, готовності до використання сучасних педагогічних технологій та нових інформаційних засобів навчання, досвіду застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності, приймати самостійні рішення під час конкретної роботи в реальних для професійної діяльності умовах, виховання потреби систематично поповнювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності

2.8.1 Педагогічна практика в літніх оздоровчих таборах проводиться в літніх оздоровчих закладах.

Тривалість практики становить 4 тижні, з яких 1 тиждень здобувачі вищої освіти формують практичні навички та вміння організаційно-методичної роботи в оздоровчих таборах, пришкільних таборах, дитячих

майданчиках тощо (проведення конкурсів на краще виконання пісні, танцю, малюнку, проведення спортивних змагань, днів здоров'я та інших виховних заходів) на базі Академії, інші 3 тижні – направляються безпосередньо на бази практик – у літні оздоровчі табори, дитячі оздоровчі табори, дитячі санаторії тощо.

Під час цієї практики здобувачі вищої освіти набувають досвіду організації самостійного життя і діяльності дитячого і юнацького колективів у літній період, беруть участь в організації відпочинку, навчально-виховної роботи та оздоровлення дітей.

Здобувачі вищої освіти, які, відповідно до вимог стаціонарних таборів, пройшли конкурсний відбір та направляються для проходження практики до завершення навчального семестру, отримують дозвіл на дострокове складання сесії.

2.8.2 Педагогічна практика в літніх мовних таборах проводиться у пришкільних літніх мовних таборах та інших мовних таборах.

Під час цієї практики здобувачі вищої освіти набувають досвіду організації мовних таборів для дитячих і юнацьких колективів у літній період, беруть участь в організації відпочинку, навчально-виховної роботи з дітьми, заглиблюються в різні професійні ситуації, які висвітлюють їх комунікативні, організаторські, рефлексивні, аналітичні здібності як елемент професійної готовності; опановують навички планування, проектування власної професійної діяльності, вміння аналізувати та будувати ситуації взаємодії з дитиною.

Педагогічна практика включає в себе різноматні спортивні та інтелектуальні ігри, малювання, декламування віршів, виконання пісень та танців, театральні постанови, перегляд цікавих фільмів та мультфільмів іноземною мовою.

2.8.3 Літня психолого-педагогічна практика проводиться у літніх таборах оздоровлення та відпочинку для дітей і підлітків; дитячих санаторіях, таборах відпочинку для дітей та підлітків-інвалідів; таборах відпочинку для дітей-сиріт; таборах екологічного спрямування; таборах оздоровлення та відпочинку підлітків з девіантною поведінкою тощо.

Особливість даної практики полягає у тому, що здобувачі вищої освіти включаються в коло реальних соціально-виховних проблем професійної праці соціального педагога, ознайомлюються з реальним змістом та обсягом їх роботи. За своїм змістом практика має сприяти знайомству з професійною діяльністю соціального педагога у напрямку соціального виховання, формуванню умінь і навичок соціально-педагогічної діяльності.

2.8.4 Навчально-педагогічна практика (пробні уроки в школі) передбачає залучення здобувачів вищої освіти до виконання конкретних завдань школи, класу, ознайомлення з діяльністю класного керівника, системою роботи школи вивчення учнів і колективу класу, участі в поточній навчально-виховній роботі вчителя і класного керівника. Вона є підготовчою до суто педагогічної практики.

Програми даної практики розробляються відповідно до фахових дисциплін, які передбачені навчальними планами кожної спеціальності.

Впродовж даної практики здобувачі вищої освіти спостерігають показові уроки та вправляються в проведенні пробних уроків із конкретних фахових дисциплін та виховних заходів.

2.8.5 Навчально-педагогічна практика в групах дітей раннього та дошкільного віку є важливою складовою частиною підготовки фахівця у галузі дошкільної освіти. Засвоєння здобувачами вищої освіти дошкільної педагогіки, методик дошкільної освіти не може бути повним без вивчення ними педагогічних закономірностей розвитку, виховання та навчання дітей дошкільного віку у сім'ї та ЗДО. Знання про особливості психічного розвитку дитини у перші роки життя важливі для розуміння здобувачами вищої освіти наступних змін в розвитку психіки та особистості дитини, забезпечення наступності у її вихованні та навчанні. Метою даної практики є підготовка здобувачів вищої освіти до виконання функцій вихователя дітей дошкільного віку, формування вмій проведення системи навчально-виховної роботи з дітьми, розвиток творчого дослідницького підходу до педагогічної діяльності.

2.8.6 Практика в природоохоронних (сільськогосподарських) промислових установах та підприємствах

2.8.7 Літня педагогічна практика для здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта проводиться в закладах дошкільної освіти в літній період.

Під час практики продовжується формування у майбутніх вихователів професійних умінь і навичок, компетентностей, необхідних для самостійного вирішення педагогічних завдань в умовах реального навчально-виховного процесу, розвиток потреби систематичного професійного самовдосконалення. Діяльність здобувачів вищої освіти під час літньої педагогічної практики у закладах дошкільної освіти максимально наближена до реальної професійної діяльності. Вони працюють на посаді вихователя і проводять усі види роботи, які входять у коло його обов'язків у літній період.

2.8.8 Навчально-педагогічна практика (спостереження та пробні уроки в початковій школі), метою якої є набуття здобувачами вищої освіти досвіду організації та проведення навчально-виховної роботи з молодшими школярами, проводиться для здобувачів вищої освіти спеціальності Початкова освіта.

2.9 Виробнича педагогічна практика здобувачів вищої освіти є завершальним етапом навчання і проводиться на випускному курсі з метою узагальнення і вдосконалення здобутих ними знань, практичних умінь та навичок, компетентностей, оволодіння професійним досвідом та готовності їх до самостійної трудової діяльності, а також збору матеріалів для виконання дипломної роботи.

2.9.1 Виробнича педагогічна практика є невід'ємною частиною підготовки до професійної діяльності майбутніх висококваліфікованих фахівців, які здобувають освіту за першим (бакалаврським) та другим

(магістерським) рівнями вищої освіти. Умовою успішного проходження педагогічної практики є опанування здобувачами вищої освіти змісту фундаментальних дисциплін, методики їх викладання, основ педагогіки для викладання відповідних дисциплін у закладах дошкільної, загальної середньої та вищої освіти. Під час цієї практики поглиблюються та закріплюються теоретичні знання з усіх дисциплін навчального плану, формується фактичний матеріал для виконання кваліфікаційних робіт, або складання підсумкової атестації здобувачів вищої освіти.

2.9.1.1 Виробничу педагогічну практику здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти проходять на випускних курсах, яка передбачена навчальними планами на IV курсі в VIII семестрі і триває 6 тижнів (для заочної форми навчання – 4 тижні).

Метою виробничої педагогічної практики є розвиток у здобувачів вищої освіти вміння здійснювати навчально-виховний процес відповідно до фахової підготовки в закладах дошкільної, загальної середньої освіти, професійної освіти, на базі компетенції та знань з основ теорії і методики, педагогіки і психології; уміння поєднувати теоретичні знання з методики навчання з практичною діяльністю навчання і виховання дітей дошкільного та шкільного віку; забезпечення практичного пізнання здобувачами закономірностей професійної діяльності й оволодіння способами її організації, вміння вирішувати конкретні методичні завдання відповідно до умов педагогічного процесу; виховання у здобувачів потреби систематично збагачувати свої знання і творчо застосовувати їх на практиці.

Діяльність здобувачів вищої освіти під час переддипломної педагогічної практики максимально наближена до реальної професійної діяльності.

2.9.1.2 *Під час виробничої педагогічної практики* здобувачі вищої освіти спеціальності Психологія та Соціальна робота ознайомлюються з особливостями роботи психолога, соціального працівника, поглиблюють і закріплюють теоретичні знання, удосконалюють навички виконання професійно-орієнтованих завдань, які передбачають вміння організовувати і проводити емпіричні та експериментальні психологічні дослідження (оцінка особистісних якостей, особливостей інтелектуального та емоційного розвитку, специфіки міжособистісної взаємодії), психокорекційні техніки (внесення змін у розвиток окремих психічних процесів, нівелювання особистісної проблематики), вміння проводити консультативну, просвітницьку та профорієнтаційну роботу. Для виконання завдань практики здобувачі вищої освіти направляються у центри практичної психології та соціальної роботи, притулки для неповнолітніх, центри зайнятості населення, центри соціальних служб для дітей, сім'ї для молоді, служби у справах дітей, відділи освіти, заклади дошкільної та загальної середньої освіти, заклади соціального обслуговування та громадські організації.

Здобувачі вищої освіти ознайомлюються з системою психологічної чи соціальної служби в закладах різного типу, її структурою, основними нормативно-правовими документами, що регулюють діяльність психолога,

соціального працівника специфікою і напрямками роботи. Практиканти виконують професійно-орієнтовані завдання у відповідності з актуальними проблемами, які стоять перед психологом чи соціальним працівником закладу.

2.9.1.3 Виробнича практика забезпечує формування цілісних (системних) знань із майбутньої професії здобувачів вищої освіти спеціальності Екологія, визначає шляхи їх отримання, забезпечує первинну підготовку до формування знань з професійних дисциплін.

В межах практики здійснюється знайомство майбутніх фахівців із задачами, структурою та функціями організацій та підприємств з питань охорони навколишнього природного середовища та екології, первинними посадами, які може обіймати випускник-еколог.

Досить важливим є знайомство здобувачів вищої освіти з елементами науково-дослідної роботи, яка є невід'ємною складовою навчального процесу з самого початку підготовки фахівця-еколога, та безпосереднє залучення його до її виконання.

Метою виробничої практики є закріплення і поглиблення теоретичних знань, набутих здобувачами вищої освіти під час аудиторного навчання, формування виробничо-практичної компетентності екологів та її складових для майбутньої професійної діяльності.

2.9.2 Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти проходять переддипломну педагогічну практику у закладах вищої освіти (асистентську) та переддипломну педагогічну практику у закладах загальної середньої освіти (у закладах дошкільної освіти – для спеціальності 012 Дошкільна освіта).

2.9.2.1. Виробничу педагогічну практику у закладах загальної середньої освіти проходять здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти. Практиканти здійснюють комплексне вивчення освітнього, навчально-виховного процесу у закладах загальної середньої освіти, психолого-педагогічне вивчення особистості учнів шкільного віку та учнівського колективу, проводять дослідження відповідно до теми магістерської роботи.

2.9.2.2 Виробничу педагогічну практику здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта проходять на базі закладів дошкільної освіти у ролі методистів та завідуючих цих закладів. Дана практика забезпечує єдність теоретичної і практичної підготовки майбутніх спеціалістів, допомагає магістрам ознайомитися з тими сторонами роботи завідувача та методиста закладу дошкільної освіти, які в умовах аудиторного навчання не можуть бути засвоєні у повному обсязі. У здобувачів вищої освіти виробляються певні професійні вміння і навички, впевненість у своїх діях, виникає інтерес до діяльності керівників закладу дошкільної освіти. В ході цієї практики здобувачі вищої освіти значну увагу звертають на контроль та керівництво педагогічним процесом у ЗДО. Вони набувають вмінь організовувати окремі форми методичної роботи, мають можливість докладно вивчити

процес внутрішньої організації педагогічного процесу в дошкільній установі, керівництва ним з боку завідувача та вихователя-методиста.

2.10 Зміст і послідовність практик визначається наскрізною програмою, яка розробляється як правило, випусковою кафедрою згідно з навчальним планом кожної спеціальності.

2.11 **Наскрізна програма практики** є основним навчально-методичним документом, що визначає мету, зміст і послідовність проведення кожного виду практики, підведення їх підсумків і містить рекомендації щодо форм і методів контролю якості підготовки (рівень знань, умінь і навичок), які здобувачі вищої освіти повинні отримати під час проходження практики за кожним видом практики. Зміст наскрізної програми практики включає перелік усіх етапів практичного навчання.

Зміст наскрізної програми практики повинен відповідати законодавству України, освітній програмі, навчальному плану спеціальності здобувачів вищої освіти, враховувати специфіку спеціальності та відображати останні досягнення науки.

Розробка наскрізних програм практики для нових спеціальностей (спеціалізацій) здійснюється до початку ліцензування освітньої програми.

2.11.1 Наскрізна програма практики укладається керівниками практики від кафедри, обговорюється й погоджується на засіданні випускової кафедри та затверджується проректором з навчальної роботи.

2.11.2 Зміст наскрізних програм відповідає нормативно-правовим документам України щодо практики здобувачів вищої освіти, освітньо-кваліфікаційній характеристиці фахівця, навчальному плану спеціальності.

Наскрізна програма практики містить наступні розділи:

- вступ;
- мета, завдання практик, компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти у процесі проходження практик;
- види та терміни проходження практик;
- бази практик;
- інформаційний обсяг практик;
- індивідуальні завдання;
- форми і методи контролю;
- вимоги до звітів про практики;
- критерії оцінювання;
- підведення підсумків практики.

Крім того, розділи наскрізної програми практики повинні включати методичні вказівки (рекомендації) щодо проходження практики, перелік літератури та необхідної документації, екскурсії під час проведення практики та інші заходи, що сприяють закріпленню знань, отриманих під час навчання, та формуванню визначених компетентностей.

Наскрізні програми практики переглядаються та доопрацьовуються не рідше, ніж один раз на п'ять років.

На основі цієї програми розробляються робочі програми кожного виду практики.

2.12 *Робоча програма практики* – це навчально-методичний документ, який регламентує порядок проведення окремо взятої практики. Зміст робочої програми практики містить: пояснювальну записку; мету та завдання практики; перелік знань, умінь, навичок, компетентностей і програмних результатів, яких має набути здобувач вищої освіти під час практики; зміст практики її структура, періодичність етапів; рекомендовану літературу для ефективного проведення практики; методичні рекомендації щодо виконання конкретних практичних завдань і ведення документації; перелік індивідуальних завдань здобувачам вищої освіти; вимоги до документації, яка ведеться здобувачем вищої освіти під час практики; підведення підсумків практики.

Робоча програма практики складається керівником практики від кафедри, обговорюється й погоджується на засіданні кафедри, вченій раді факультету та затверджується проректором з навчальної роботи.

2.13 Кафедри, окрім наскрізних та робочих програм практики, розробляють методичні документи, які сприяють досягненню високої якості проведення практики здобувачів вищої освіти.

2.14 Програми практики повинні відповідати вимогам стандартів вищої освіти (за наявності), освітньо-професійним програмам підготовки фахівців, урахувати специфіку спеціальності та відображати останні досягнення в галузі освіти. Розробка та видання програм практики для нових спеціальностей і спеціалізацій здійснюються не пізніше, ніж за семестр до її початку.

III. БАЗИ ПРАКТИКИ

3.1 Відповідно до ст. 51 п. 2 Закону України «Про вищу освіту» практична підготовка осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, здійснюється шляхом проходження ними практики на підприємствах, в установах та організаціях згідно з укладеними закладами вищої освіти договорами або у його структурних підрозділах, що забезпечують практичну підготовку.

3.1.1 База практики – це установа, підприємство, організація різної форми власності та підпорядкування, що призначена для проведення практики здобувачів вищої освіти, при цьому повинна забезпечувати виконання програми практики для відповідного ступеня вищої освіти (бакалавра, магістра).

3.1.2 З базами практики (підприємствами, організаціями, закладами, установами будь-яких форм власності) Академія завчасно укладає договір на проведення практики за встановленою формою. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики або терміном до п'яти років.

3.1.3 Договір, згідно зі встановленою формою, готується у двох примірниках: один – Академії, другий – базі практики. Примірник договору Академії реєструється у відповідному журналі та зберігається у відділі практики.

3.2 Визначення баз практики здійснюється завідувачем педагогічної практики Академії на основі прямих договорів із закладами, організаціями та установами різних галузей та секторів освіти і науки, які забезпечені висококваліфікованими кадрами і відповідають вимогам програми практики відповідно до профілю підготовки здобувача вищої освіти.

3.3 Заклади дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійної та вищої освіти, соціальні служби та установи, інші заклади, які визначені базами практики повинні відповідати таким вимогам:

- ✓ наявність структур, що відповідають спеціальностям і спеціалізаціям, за якими здійснюється підготовка фахівців в Академії;
- ✓ наявність кваліфікованого керівництва практикою здобувачів вищої освіти;
- ✓ можливість надання здобувачам вищої освіти на час практики робочих місць;
- ✓ надання здобувачам вищої освіти права користування бібліотекою, лабораторіями та документацією, необхідною для виконання програми практики.

3.4 Керівники освітніх закладів, установ та організацій зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики, дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

3.5 Навчальна практика проводиться у навчальних, навчально-виробничих майстернях, навчально-дослідних ділянках Академії, Кременецький ботанічний сад, Національний природний парк «Кременецькі гори», Кременецький краєзнавчий музей, архів, центри зайнятості; центрах соціального захисту населення; центрах соціальних служб м. Кременця, закладах дошкільної та загальної середньої освіти та інших установах м. Кременця.

3.5.1 На навчальну практику здобувачі вищої освіти направляються згідно з графіком навчального процесу та розкладу занять.

При проведенні навчальних практик в закладах дошкільної освіти група здобувачів вищої освіти ділиться на підгрупи кількістю 6-8 осіб; для проведення показових занять – 12-15 осіб.

3.5.2. Виробнича практика проводиться у закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної та професійної освіти м. Кременця; літніх дитячих оздоровчих таборах, дитячих санаторіях, літніх таборах оздоровлення та відпочинку для дітей і підлітків; таборах відпочинку для дітей та підлітків-інвалідів; таборах відпочинку для дітей-сиріт; таборах екологічного спрямування; таборах оздоровлення та відпочинку підлітків з девіантною поведінкою; пришкільні дитячі табори (як виняток); літніх пришкільних мовних таборах та інших мовних таборах; меблевих цехах, деревообробних майстернях та підприємствах, які забезпечують виконання програми практики.

Для проходження навчально-педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти студентська група може налічувати 7-12 осіб.

3.7 Під час виробничої педагогічної практики випускники, як правило, розподіляються в різні типи міських і сільських закладів дошкільної та загальної середньої освіти, професійної освіти, центри практичної психології та соціальної роботи, притулки для неповнолітніх, центри зайнятості населення, центри соціальних служб для дітей, сім'ї для молоді, служби у справах дітей, відділи освіти, заклади, заклади соціального обслуговування та інші установи та заклади, з якими укладені відповідні договори та які забезпечують виконання програми практики. Здобувачі вищої освіти також можуть самостійно, за погодженням із завідувачем практики Академії, підбирати для себе базу практики і пропонувати її для використання.

3.8 Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання можуть пропонувати як бази проходження виробничої педагогічної практики заклади, установи й організації за їх основним місцем роботи.

3.9 Здобувачі вищої освіти, які не мають академічної заборгованості, наказом ректора академії направляються на місця педагогічної практики, їм видається направлення встановленої форми.

3.10 Для проходження виробничої педагогічної практики в заклад дошкільної освіти направляється не більше двох здобувачів вищої освіти на одну вікову групу з метою якісної організації та проходження практики, виконання поставлених завдань у повному обсязі; в заклад загальної середньої освіти – така кількість здобувачів вищої освіти, що відповідає умовам роботи навчального закладу, кількості класів та можливості повного виконання здобувачами вищої освіти програми практики.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

4.1 Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Академії.

4.2 Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює завідувач практики Академії.

4.3 Загальне навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечують відповідні кафедри Академії.

4.5 Основним організаційно-методичним документом, що регламентує діяльність здобувачів вищої освіти і керівників практики, є Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Академії.

4.6 До керівництва практикою здобувачів вищої освіти від Академії залучаються досвідчені викладачі кафедр, які брали безпосередню участь у навчальному процесі, з якого проводиться практика, а також від баз практики – директори та їх заступники, досвідчені педагоги закладів загальної середньої освіти, позашкільної та професійної освіти, вихователі закладів дошкільної освіти, соціальні педагоги та практичні психологи закладів освіти та інших установ, викладачі закладів вищої освіти, працівники інших служб та організацій відповідно до кваліфікацій, які здобуваються в Академії.

4.7 Завідувач практики Академії:

- здійснює організаційні заходи, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики, а саме:
  - ✓ розробляє Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Академії;
  - ✓ визначає бази практики, узгоджує з ними кількість здобувачів вищої освіти, що направляються на практику;
  - ✓ контролює розробку програм практики для усіх спеціальностей Академії;
  - ✓ розподіляє здобувачів вищої освіти за базами практики.
  - ✓ укладає договори про проведення практики між Академією та закладами, установами, організаціями, які визначені як бази практики у м. Кременець, Тернопільській, Рівненській, Хмельницькій, Волинській, Львівській, Івано-Франківській областях;
  - ✓ складає кошторис-калькуляцію щодо витрат на проведення практики здобувачів вищої освіти;
- складає на основі діючих робочих навчальних планів зведений графік проведення всіх видів практики та здійснює контроль за його виконанням;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом здобувачів вищої освіти на практику: інструктаж про порядок проходження практики, надання практикантам необхідних документів (направлення, програми, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації тощо), перелік яких встановлює випускова кафедра;
- у тісному контакті з керівником практики від бази практики контролює якість її проходження здобувачами вищої освіти згідно з програмою;
- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту здобувачів вищої освіти та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- бере участь у проведенні настановних та підсумкових конференцій, у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає проректору з навчальної роботи письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення проходження практики здобувачів вищої освіти.

4.8 Відповідальним за організацію і проведення практики на факультетах є декан факультету, який:

- здійснює контроль за навчально-методичним забезпеченням практики на факультеті;
- інформує здобувачів вищої освіти про місце, строки проходження практики та форми звітування;
- здійснює контроль за організацією та проведенням практики викладачами кафедр, виконанням програми практики, своєчасним складанням заліків і здачею звітної документації за підсумками практики;

- заслуховує звіти кафедр про проведення практики на вченій раді факультету.

4.9 Безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою здобувачів вищої освіти забезпечують **відповідні кафедри**, які здійснюють такі заходи:

розробляють програми практики і при необхідності щорічно доопрацьовують їх;

призначають керівників практики від Акадмії та забезпечують, по можливості, їх виїзд на бази практик для перевірки готовності до прийому здобувачів вищої освіти і ознайомлення керівників закладів і установ (баз практики) з програмами практики;

організують проведення зборів здобувачів вищої освіти з питань практики за участю завідувача педагогічною практикою;

здійснюють керівництво і контроль за проведенням практики;

повідомляють здобувачів вищої освіти про звітність з практики, яка передбачена робочою програмою практики;

обговорюють підсумки та аналізують виконання програм практики на засіданнях кафедри;

подають до деканатів звіти про організацію, проведення та результати проходження практики з пропозиціями щодо її удосконалення.

4.10 Викладач-керівник практики від кафедри (методист):

бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за місцями практики;

контролює своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики;

здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження здобувачами вищої освіти;

надає методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними програми практики;

проводить обов'язкові консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;

інформує здобувачів вищої освіти щодо порядку подання звітів про практику;

приймає захист звітів здобувачів вищої освіти про практику у складі комісії, на підставі чого оцінює її результати і виставляє оцінки в залікові книжки та залікову відомість;

здає звіти здобувачів вищої освіти про практику завідувачу педагогічною практикою.

4.11 Обов'язки безпосередніх керівників, призначених базами практики, зазначені в окремих розділах договорів на проведення практики.

4.11.1 Керівник практики від ЗДО, ЗЗСО, ЗВО, соціальних службах та інших закладів та установ:

розподіляє здобувачів вищої освіти між класами чи віковими групами для безпосередньої роботи під час практики, забезпечує найбільшу ефективність її проходження;

організовує ознайомлення здобувачів вищої освіти з правилами техніки безпеки і охорони праці, правилами внутрішнього розпорядку ЗДО, ЗЗСО, ЗВО, соціальних службах та інших закладів та установ;

несе особисту відповідальність за організацію проходження практики відповідно до її програми;

забезпечує виконання передбачених навчальним планом графіків проходження практики;

надає практикантам можливість користуватись наявною літературою, необхідною документацією;

забезпечує і контролює дотримання практикантами правил внутрішнього розпорядку;

створює необхідні умови для засвоєння практикантами сучасних методів організації праці;

контролює виконання Кодексу законів про працю України тощо.

4.12 Здобувачі вищої освіти Академії при проходженні практики повинні:

взяти участь у настановній конференції з питань організації практики, де отримати методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо проходження практики та оформлення всіх необхідних документів;

отримати направлення на практику;

своєчасно прибути на базу практики;

отримати інструктаж з охорони праці, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку закладів дошкільної і загальної середньої освіти, інших закладів, організацій та установ, порядком отримання документації та матеріалів.

у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками керівників від Академії та бази практики;

вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку. Тривалість робочого часу здобувачів вищої освіти під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України і складає для здобувачів вищої освіти віком від 16 до 18 років – 30 годин на тиждень (ст. 51 із змінами, внесеними Законами № 871-12 від 20.03.91, № 3610-12 від 17.11.93, № 263/95 ВР від 05.07.95), від 18 років і старше – не більше 40 годин на тиждень (ст. 50 в редакції Закону № 871-12 від 20.03.91, із змінами, внесеними Законом № 3610-12 від 17.11.93);

нести відповідальність за виконану роботу;

своєчасно оформити звітну документацію та скласти залік з практики.

Для здобувачів вищої освіти, які навчаються без відриву від виробництва і не працюють за спеціальністю (заочна форма навчання), передбачається виробнича педагогічна практика тривалістю 4 тижні.

4.13 Здобувач вищої освіти має право:

□ на безоплатне проходження практики в освітніх закладах, установах та організаціях, а також на оплату праці під час виконання виробничих функцій згідно із законодавством;

□ з усіх питань, які виникають під час практики, звертатись до керівників від бази практики (учителів (вихователів) закладу освіти), методиста практики від відповідної кафедри, до завідувача педагогічною практикою Академії;

□ вносити пропозиції щодо вдосконалення підготовки здобувачів вищої освіти до педагогічної практики, її організації і проведення;

□ брати участь у зборах, нарадах, конференціях та інших заходах закладу освіти з питань, що стосується практики;

□ користуватись бібліотекою, кабінетами і навчально-методичними посібниками закладу освіти, де проходить практика.

4.14 За наявності вакантних місць здобувачів вищої освіти можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота для них відповідає вимогам програми практики. При цьому не менше 50 відсотків часу відводиться на загально-професійну підготовку за програмою практики.

4.15 При зарахуванні здобувачів вищої освіти на штатні посади на час проходження практики на них розповсюджуються законодавство про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку загальноосвітніх шкіл і закладів дошкільної освіти, інших закладів, установ та організацій.

4.16 На здобувачів вищої освіти, не зарахованих на штатні посади, також розповсюджуються правила внутрішнього трудового розпорядку ЗОШ та ЗДО, інших закладів, установ та організацій.

V. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

5.1 Джерела фінансування практики здобувачів вищої освіти Академії визначаються формою замовлення на підготовку фахівців – регіональні кошти (місцевого бюджету) або кошти фізичних осіб.

5.2 Для фінансування практики здобувачів вищої освіти Академії можуть залучатися додаткові джерела фінансування, не заборонені законодавством.

5.4 Витрати на практику здобувачів вищої освіти Академії входять складовою частиною в загальні витрати на підготовку фахівців.

5.5 Розмір витрат на практику здобувачів вищої освіти визначається кошторисом-калькуляцією, що розробляє Академія із розрахунку вартості проходження практики одного здобувача вищої освіти за тиждень.

5.6 Основними статтями калькуляції витрат на практику є:

- оплата праці безпосереднього керівника практики від ЗВО;
- оплата праці безпосереднього керівника практики від бази практики;
- оплата консультації, екскурсії, одноразових загальних заходів, які можуть проводитися спеціалістами Академії й баз практики та ін.
- разові витрати на організацію і підведення підсумків практики (укладання договору, проведення інструктажів, вибір місця практики тощо);

5.7 Обсяги часу на керівництво практикою не повинні перевищувати обсягів часу, передбачених навчальними планами.

5.8 Робочий час керівника практики від Академії враховується як педагогічне навантаження, що заплановане йому на керівництво практикою на навчальний рік.

5.9 Навчальне навантаження викладачів з керівництва та консультування здобувачів вищої освіти під час проведення всіх видів практики, перевірки матеріалів практики затверджується в межах, визначених кошторисом на навчальний рік.

5.13 Оплата праці спеціалістів баз практики (директор школи, директор Центру дитячої творчості, завідувач, вихователі ДНЗ, вчителі-предметники, класні керівники, керівники гуртків Центру дитячої творчості, інших установ) проводиться безпосередньо Академією у межах, визначених кошторисом-калькуляцією.

5.14 Проїзд до баз практики і назад міським і приміським транспортом сплачується здобувачами вищої освіти за свій рахунок.

5.15 Оплата відряджень викладачам Академії – керівникам практики здобувачів вищої освіти здійснюється Академією згідно з чинним законодавством.

5.16 Оплата викладачам добових, за проїзд до баз практики поза місцем розташування Академії і назад, а також повернення затрат по найму житлового приміщення здійснюється Академією у відповідності до діючого законодавства України про оплату службових відряджень.

VI. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

6.1 Після закінчення термінів кожного виду практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики.

6.2 Оцінювання результатів практики здійснюється за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

6.3 Форма звітності здобувачів вищої освіти за практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від Академії чи бази практики.

6.4 Письмовий звіт разом з іншими документами, встановленими Академією (щоденник, характеристика, конспекти уроків, виховних заходів, гуртків, секцій та ін.), подається на перевірку керівнику практики від кафедри (методисту).

6.4.1 Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики, висновки і пропозиції тощо. Оформлюється звіт за вимогами, що визначені у програмах практики.

6.5 Звіт захищається здобувачем вищої освіти у комісії, призначеній завідувачем практики академії. До складу комісії входять керівник практики від Академії, викладачі випускової кафедри та (по можливості) керівник від бази практики.

6.6 За результатами практик комісія приймає залік протягом перших п'яти днів після її завершення, або перших десяти днів семестру, який

починається після практики, яка за графіком практик проходила в літній період.

Звітна документація (конспекти уроків (занять), виховних заходів, гуртків, секцій та ін.), з практики зберігається на кафедрі протягом одного календарного року. Щоденник практики з обліком роботи, звітом про проходження практики характеристикою та оцінкою роботи здобувача вищої освіти (або довідка з місця роботи, характеристика, копією трудової книжки (для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання, які працюють за спеціальністю) зберігається у кабінеті завідувача практики протягом трьох років.

6.7 Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин, не здав документації практики і не отримав залік, відраховується з Академії. Якщо програма практики не виконана з поважних причин, то Академією, при можливості, надається право здобувачу вищої освіти пройти практику повторно у вільний від занять час.

6.9 Результат заліку за практику вноситься в залікові відомість і книжку здобувача вищої освіти за підписом голови комісії і враховується стипендіальною комісією при призначенні стипендії разом з його оцінками за результатами семестрового контролю.

6.10 Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедри, а загальні підсумки практики підводяться на вчених радах факультетів та Академії не менше одного разу протягом навчального року.

VII. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

7.1 Завдання переддипломної педагогічної практики, основні положення її організації, обов'язки керівників практики і практикантів та тривалість практики, визначені в даному Положенні, стосуються і здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.

7.2 Плани і програмні вимоги проведення практики здобувачів вищої освіти відповідних спеціальностей заочної форми навчання, перелік конкретних завдань щодо оформлення звітної документації розробляються керівниками педагогічної практики від випускових кафедр та деканатами і затверджуються вченими радами факультетів.

7.3 Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання, залежно від займаних посад за основним місцем роботи і наявності в них професійного досвіду, поділяються на дві групи:

а) до першої групи належать здобувачі вищої освіти, які працюють за обраним фахом або мають відповідний досвід практичної роботи, звільняються від проходження фахових практик. Документами, які свідчать про відповідність практиканта займаній посаді за фахом, є: витяг із трудової книжки, довідка та характеристика з місця роботи, засвідчені керівником закладу. Таким здобувачам вищої освіти практика зараховується автоматично;

б) до другої групи належать здобувачі вищої освіти, які не працюють за фахом. Такі здобувачі вищої освіти проходять практику за відповідною програмою з відривом від виробництва у період, визначений навчальним планом, за місцем проживання. На цей час вони використовують відпустку за основним місцем роботи за власний рахунок.

7.4 Керівництво практикою здобувачів вищої освіти здійснюють завідувач педагогічною практикою, методисти від випускових кафедр.

7.5. Після закінчення практики здобувачі вищої освіти представляють документацію, оформлену в установленому порядку.

7.6. Формою підсумкового контролю практики здобувачів вищої освіти заочної форми навчання є залік.

VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1 Це Положення розглядається і схвалюється Вченою радою Академії та вводиться в дію наказом ректора Академії.

8.2 Положення вступає в силу з дати його затвердження Вченою радою Академії.

8.3 Зміни та доповнення до цього Положення розглядаються і ухвалюються Вченою радою Академії за поданням вчених рад факультетів та вводяться в дію наказом ректора Академії.